

Vexelloven.

«Vexellov for Danmark», der under 7. Maj 1880 har faaet kgl. Stadfæstelse, betegner et saa betydeligt Fremskridt paa det økonomiske Lovgivningsomraade, at vi føle os opfordrede til at notere, hvori det Ny adskiller sig fra det Gamle. Og dette kunne vi bedst gjøre, idet vi gjengive Hs. Exc. Justitsministerens meget instruktive Foredrag ved Lovforslagets Fremsættelse i Landstinget.

Til Vexelloven slutter sig Loven om Vexelsager og Vexelprotester af 28. Maj 1880. Ved Fremsættelsen i Landstinget (d. 12. Jan. d. A.) af Lovforslagene bemærkede Justitsminister Nellesmann:

«... Initiativet til den Foranstaltning, som her foreslaas, er udgaaet fra Sverig, idet nemlig den svenske Rigsdag under 9. Maj 1879 androg hos Kongen af Sverig om, at han vilde lade nedsætte en Kommission til Udarbejdelse af en fuldstændig Handelslovbog for Kongeriget Sverig og samtidig dermed sætte sig i Forbindelse med Danmark og Norge for saavidt mulig at opnaa en ensartet Affattelse af denne Handelslovbog i alle tre Riger. Ved de Overvejelser, som den svenske Regering anstillede over dette fra Rigsdagen indkomne Forslag, kom man imidlertid til det Resultat, at det vilde være hen-

sigtsmæssigere at fremtage enkelte af de Emner, der henhørte under Handelslovbogen, og forsøge paa at fremme dem først, idet nemlig Tilvejebringelsen af en fuldstændig Handelslovbog var et saa omfattende Arbejde, hvortil der findes saa faa Materialier i Sverig ligesom ogsaa i de to andre Riger — mest i Danmark forøvrigt —, at det vilde vare meget længe, inden Sagen kunde føres til Ende, og at altsaa den praktiske Virkning af den svenske Rigsdags Motion vilde komme til at lade meget længe vente paa sig. Som Følge deraf blev den svenske Justitsminister under 23. Oktober 1876 bemyndiget til at søge tilvejebragt en Overenskomst med eller i alt Fald søge tilvejebragt Samraad med de to andre Riger om Tilvejebringelsen af et Udkast til en Vexellov, som kunde blive ensartet for de tre Riger. I Henhold til denne Bemyndigelse satte han sig derefter i Forbindelse med de to andre Rigers Regeringer og altsaa ogsaa med den danske Regering, og under de Forhandlinger, der da fandt Sted angaaende Maaden, hvorpaa man skulde skride til Iværksættelsen af dette Foretagende, blev det navnlig fra dansk Side tilraadet, at man til Grund for det vordende Arbejde skulde lægge den tyske Vexellov, dels fordi denne Lov maa siges at være det nyeste og fuldkomneste Arbejde i denne Retning, som har mest Udsigt til at vinde Terræn i det øvrige Evropa udenfor Tyskland, og dels fordi det tillige for Danmark — og vistnok ogsaa for Sverig og Norge — havde sin særegne Interesse at være i Overensstemmelse med Vexellovgivningen i dets sydlige Naboland, med hvilket vi staa i saa mange Forbindelser af denne Art. Denne Tanke blev akcepteret fra de andre Regeringers Side, og som Følge deraf skred man til at udnævne en Vexelkomité i

hvert af de 3 Lande, idet hver af disse Vexelkomiteer blev bemyndiget til at sætte sig i Forbindelse med de to andre til fælles Samarbejde. — Disse Vexelkomiteer, som for hvert af Rigerne bestode af 3 Mænd, 2 retskyndige og en handelskyndig, traadte derefter sammen første Gang i Stockholm i Februar og Marts Maaned 1877, og der blev udarbejdet et foreløbigt Udkast til en Vexellovstext. Derefter fandt det næste Møde Sted her i Kjøbenhavn i Oktober og December Maaned s. A., og paa dette blev Vexellovens Text endelig vedtagen af Kommissionen, men Motivernes Udarbejdelse blev foretaget bag efter, navnlig af en af de norske Komitterede, og senere godkjendt af de tre Komiteers Formænd. Som en Følge altsaa af dette bagefter følgende temmelig betydelige Arbejde blev Vexelkommissionens Forslag med Motiver først afleveret til Regeringerne den 24. Juni 1878. Dette Udkast kunde imidlertid ikke strax forelægges som Lovforslag, fordi der efter den svenske Forfatning stod endnu et Skridt tilbage at foretage for dette Lands Vedkommende, idet det nemlig ifølge den svenske Regeringsforms § 87 er nødvendigt, at Lovforslag af den Art forelægges til Betænkning for Sverigs Højesteret og derefter i sin Tid forelægges for den svenske Rigsdag, ledsaget af denne Højesterets Betænkning til Efterretning for Rigsdagen. Dette Skridt maatte altsaa gjøres af den svenske Regering, og den indhentede altsaa Højesterets Betænkning. Efterat den svenske Højesterets Betænkning var indhentet, var det dernæst den svenske Justitsministers Sag at overveje, i hvilket Omfang han vilde følge Højesteret, hvilke Ændringsforslag han som en Følge af Højesterets Betænkning vilde stille overfor de to andre Riger. Dette skete ogsaa, og under 19. Avgust 1879 tilstilledes der fra svensk

Side de to andre Regeringer Oplysning om, hvilke Ændringer man fra svensk Side maatte ønske gjorde i det af Kommissionen udarbejdede Udkast af 24de Juni 1878. Disse Ændringsforslag bleve paany drøftede af den danske og norske Kommission i Forbindelse med svenske Delegerede paa et Møde, som fandt Sted i Kristiania i September Maaned forrige Aar, og man kom da fra alle Sider til Enighed om det modificerede Forslag, som jeg herved tillader mig at forelægge den danske Rigsdag i den dansk-norske Text.

Hvad selve Vexellovforslagets Indhold angaar, er det, som bemærket, udarbejdet væsenligt paa Grundlag af den almindelige tyske Vexellov, men dog ikke saaledes at forstaa, at denne i Et og Alt slavisk er efterlignet, thi der er endog ikke saa faa Punkter, hvor man er fravegen den tyske Vexellov og har gjort fra den forskjellige Forslag. De Herrer ville i Kommissionsbetænkningens Indledning, Spalte XIV, finde en nærmere Redegjørelse for, hvori Kommissionens Forslag adskiller sig fra den tyske Vexellov. Det vil ses, at det navnlig er paa Punkter, hvor den almindelige Anskuelse i Handelsverdenen og blandt Juristerne allerede har fjernet sig noget fra den tyske Vexellov og har forlangt en anden og mere hensigtsmæssig Regel, et Forlangende, der blandt Andet har faaet et ydre Udtryk ved Resolutioner, vedtagne paa to Møder i Bremen og Antwerpen i 1876 og 1877 af den saakaldte Association for the reform and codification of the law of nations.

De Afvigelser fra den nugældende Lovgivning, som jeg vil henlede Opmærksomheden paa som de vigtigste, ere følgende:

Ved Lovforslaget er det overladt Parterne ganske frit

at bestemme Vexlens Løbetid, og der foreslaas saaledes en Forandring foretagen i den ældre Regel herom i Forordningen af 18. Maj 1825 § 9, hvor der findes opstillet visse legale Begrænsninger i saa Henseende. Dernæst er i Lovforslaget enhver Fordring paa det, man i Vexelsproget plejer at kalde *distantia loci*, opgivet, det vil sige, man foreslaar aldeles at ophæve den Bestemmelse i Frd. 18. Maj 1825, at en trasseret Vexel skal lyde paa Betaling paa et andet Sted end, hvor den udstedes. Endvidere gaar Forslaget ud paa at tillade at trække paa sig selv, hvilket er forbudt i Frd. 18. Maj 1825. Begge disse Ting, baade Fordringen om *distantia loci* og Forbudet mod at trække paa sig selv, have vistnok allerede længe hertilands været betragtede som unaturlige og urimelige Indskrænkninger i den almindelige Frihed til at forme Vexelforholdet saaledes, som Enhvers Interesse medfører det. I én Retning, men ganske vist mere formelt end reelt, gjør det nye Forslag en Indskrænkning i den hidtil bestaaende Frihed til at give Forholdet den Skikkelse, man ønsker, idet nemlig Forslaget i Overensstemmelse med, hvad der næsten allevegne i Verden er Tilfældet, forbyder at udstede Vexler, lydende paa Ihændehaveren, men derimod tillader det ligesom hidtil at endossere en Vexel til Ihændehaveren, ad hvilken Vej altsaa den praktiske Nytte af Ihændehavervexler vil kunne naas for dem, der ønske at benytte saadanne. Dernæst ophæver Lovforslaget al Nødvendighed af den saakaldte Valutaerklæring, saavel ved Vexlens Udstedelse overfor Remittenten som ved Endossement overfor Endossenten, og gjør saaledes en Forandring i de bestaaende Regler herom, navnlig i Frdn. 18. Maj 1825 § 12, hvorefter saadanne Valutaerklæringer fordres og Manglen af dem tillægges visse for Vedkom-

mende skadelige Virkninger. Dernæst gjør Forslaget en ikke uvæsenlig Forandring i de bestaaende Retsregler angaaende Forpligtelsen til at forevise Vexlen til Accept. Som bekjendt er det Regel i den nu gjældende Ret, at enhver Vexel nødvendigvis skal forevises til Accept undtagen a vista Vexler, altsaa alle «efter Sigt» Vexler saavel som alle Datovexler. Heri gjør Lovforslaget den Forandring, at en Forpligtelse til at forevise til Accept kun bibeholdes med Hensyn til «efter Sigt» Vexler, i hvilket Tilfælde Forevisningen til Accept er nødvendig, for at derigjennem Vexlens Forfaldstid kan bestemmes, og dernæst bibeholdes Forpligtelsen til at forevise til Accept ved Datovexler, der ere domicilierte til Betaling et andet Sted end, hvor Trassaten bor, og uden at der er opgivet nogen Anden paa det Sted, ved hvem Betaling skal ske, et Tilfælde, hvori det er naturligt, at Forevisning til Accept er paabudt, da det ellers under en modsat Forudsætning vil kunne forudses, at Vexlen ikke vil blive honoreret paa dette Sted, og hele Forholdet altsaa fra Begyndelsen af vil være beregnet paa en tom, i Forvejen virkningsløs Protests Optagelse. Derimod er det paatænkt iøvrigt at ophæve Forpligtelsen til at præsentere til Accept ved Datovexler af den Grund, at det vistnok maa siges at være en ganske unødvendig Formalitet. Ved Datovexler, hvor Vexlens Forfaldstid altsaa er fuldstændig bestemt ved selve Vexlens Indhold, ganske uden Hensyn til Accept, og hvor Vexlen lyder til Betaling paa Trassatens Bopæl eller, hvis den er domicilieret paa et andet Sted, til en Mand, som er bosiddende der og nævnt i Vexlen, der maa vistnok Forevisning til Accept siges at være en unødvendig Formalitet. Derfor har det nye Forslag i Overensstemmelse med, hvad der ogsaa er Tilfældet i den

tyske Lov og foreøvrigt ogsaa i den svenske Vexellov, op-
 hævet Forpligtelsen til at præsentere til Accept udenfor
 disse to Tilfælde, som jeg nærmere angav. Dernæst er
 der en anden Ejendommelighed ved det nye Forslag, som
 fortjener at nævnes der, og det er den, at det aabner
 Adgang til Sikkerheds-Regres foruden den i Lovgivningen
 hidtil bestaaende Betalings-Regres i Tilfælde af manglende
 Accept. Som bekjendt gaar den hidtil bestaaende Lov-
 givning ud paa, at naar Accepten negtes og Vexlen bliver
 protesteret de non acceptatione, har Vedkommende Ret
 til strax at forlange Vexlen betalt, men hans Ret er ogsaa
 hermed udtømt. Det Vexellovforslag, som her forelægges,
 gaar derimod ud paa ved Siden deraf tillige at bestemme,
 at han ogsaa, om han vil, har Lov til at vælge at for-
 lange Sikkerhed, en Ret, det saa kan overlades ham at
 udøve, selv om han ikke har Vexlen ihænde, uden hvilket
 han naturligvis ikke kan forlange Betaling, naar han kun
 er i Besiddelse af Vexelprotesten. Endvidere er det lige-
 ledes i Lovforslaget foreslaaet, at i Tilfælde af ubetryg-
 gende Accept skal vedkommende Vexelejers Ret være
 indskrænket til at forlange Sikkerhed, og forsaavidt er
 den hidtil bestaaende Rets Regler foreslaaede forandrede,
 idet disse gaa ud paa, at han kan fordre Betaling. Altsaa,
 naar Acceptanten gaar fallit eller standser sine Betalinger
 eller det ved Exekutionsforretning hos ham fremgaar, at
 han er insolvent, gaar efter Lovforslaget Vexelejerens Ret
 ud paa først og fremmest at forlange Sikkerhedsstillelse
 hos Acceptanten, saa at han, naar den ikke stilles —
 hvad den i de fleste Tilfælde ikke bliver, da det forud-
 sættes, at Acceptanten er insolvent —, kan vende sig til
 de andre Vexelforpligtede med Fordring paa Sikkerheds-
 stillelse. Dernæst gaar Forslaget ud paa at afskaffe Løbe-

dage. Ved alle Arter af Vexler er der i den bestaaende Lovgivning indrømmet 8 Løbedage undtagen ved à vista Vexler, hvor der er indrømmet en Betalingsfrist af 24 Timer. Disse Løbedage og denne Betalingsfrist er imidlertid Noget, som ikke kjendes idetmindste i de fleste andre Vexellovgivninger, og navnlig ere de ophævede baade i den tyske og i den svenske Lov. De maa ogsaa siges at være lidet i Overensstemmelse med Vexeltrafikens nuværende Trang. Lovforslaget gaar derfor ud paa, at Vexlen skal betales strax, naar den som Vexlens Forfaldstid bestemte Termin er kommen. Dernæst gaar Lovforslaget ud paa at foretage en ikke uvigtig Forandring i Henseende til den Notifikationspligt, der paahviler Vexelejeren eller den, der har Vexlen til Præsentation, naar der negtes enten Accept eller Betaling. I den bestaaende Lovgivning paahviler der Vedkommende en meget streng Notifikationspligt i den Henseende, idet han er forpligtet til at underrette Enhver, som han vil gjøre Vexelregres gjældende imod, om det Passerede inden en meget kort Frist og det med den Følge, at, dersom han undlader det, taber han Vexelret overfor den, han undlader det imod. Denne Notifikationspligt foreslaas forandret i Overensstemmelse med den tyske Lovgivning derhen, at det kun paahviler Vedkommende at underrette sin nærmeste Formand paa Vexlen om det Stedfundne, og det endda kun, forsaavidt der ved den nærmeste Formands Navn er anført hans Adresse —, ellers ikke —, og dernæst, at Forsømmelsen med at give en saadan Underretning ikke ubetinget skal medføre, at Vexelretten fortabes, men kun have til Følge, at Vedkommende bliver forpligtet til at yde Skadeserstatning, forsaavidt den Paagjældende kan siges at have lidt noget Tab derved, at det er blevet undladt at meddele ham, at

Vexlen er protesteret de non acceptione eller de non solutione. Dernæst gaar Lovforslaget ud paa at nedsætte Vexelrenten til 6 pCt. istedetfor at den efter den bestaaende Lovgivning er 12 pCt. pro anno i de første 6 Maaneder, ligesom der ogsaa gives nogle andre nærmere Regler om Provisionen, Regler, hvorefter der vel kan regnes Provision paa flere Hænder, naar Vexlen gaar tilbage fra den ene Endossent til den anden, altsaa tilstede Enhver af de Paa-gjældende at beregne Provision, men dog paa den anden Side fastsætte en bestemt Grænse, nemlig 2 pCt. af Vexelsummen, for at Beløbet ikke skal løbe op i det Uendelige i de Tilfælde, hvor Vexlen er gaaet mellem mange Hænder og saaledes har returneret fra Plads til Plads. Dernæst indeholdes der i Lovforslaget en Bestemmelse om, at man, naar en Vexel er bortkommen, skal være berettiget til, saasnart Mortifikationsstevning er udtagen, mod Sikkerhedsstillelse at forlange af Acceptanten, at han skal betale Vexlen paa Forfaldsdagen, eller, for saavidt den ikke er accepteret, af Trassenten, at han skal udstede en ny Vexel. Efter den bestaaende Lovgivning kan det ikke antages, at man er berettiget dertil, før der er faldet Mortifikationsdom, Noget, som efter den gjældende Proceslovgivning medtager saa lang Tid, at Vexlen i Reglen forinden vil være expiteret. Derfor gaar Lovforslaget ud paa, at man, saa snart Mortifikationsstevning er udtagen, skal være berettiget til at forlange af Trassenten, at han skal udstede nyt Vexelbrev, og af Acceptanten, at han til Forfaldstiden skal betale, dog at man stiller antagelig Sikkerhed mod Følgerne af, at den bortkomne Vexel alligevel skulde komme tilstede. Ligeledes gaar Forslaget ogsaa ud paa, at man i Tilfælde af, at Vexlen er gaaet tabt, kan bevare Vexelretten ved at optage en foreløbig

Protest. Endelig skal jeg nævne som et Punkt endnu, hvor Lovforslaget vil gøre en ikke uvæsenlig, men vistnok hensigtssvarende Forandring i de bestaaende Regler, Forskrifterne om Vexlers Præskription. Den nu bestaaende Lovgivning foreskriver en Præskriptionsfrist af 5 Aar, som maa antages at gjælde overfor alle Vexelforpligtede uden Forskjel. Dette er imidlertid uhensigtsmæssigt, idet denne Frist er for lang i det Hele. Men det er dernæst i den nugældende Lovgivning ganske overset, at der bør gjøres en ikke uvæsenlig Forskjel i Præskriptionstidens Længde overfor de forskellige Arter af Vexelforpligtede. Lovforslaget gaar saaledes ud paa, at overfor Acceptanten præskriberes Vexlen med 3 Aar, men derimod overfor Endossenterne og Trassenten med meget kortere Frist, nemlig i Reglen med 6 Maaneder, en Regel, der ogsaa i og for sig er billig, da disse Mænd ikke bør være i Uvisshed i nogen meget lang Tid om, hvorvidt man vil holde sig til dem eller ikke. 6 Maaneder maa i den Henseende anses for at være en fuldkommen tilstrækkelig Tid. — Disse Punkter, som jeg her har anført, ere de væsentligste, hvori Lovforslaget . . . vil komme til at gøre Forandringer i den hidtil bestaaende Lovgivning her i Landet.»

Om Grunden til, at der ved Siden af Vexel-Lovforslaget fremsattes et særligt Forslag til Lov om Vexelsager og Vexelprotester, bemærkede Justitsministeren bl. A.:

«Aarsagen hertil er den, at disse Dele af den hidtil gjældende Ret, nemlig Forskrifterne om Vexelprocessen, det vil sige om de Ejendommeligheder ved Procesmaaden,

som man plejer med ét Ord at betegne som Vexelprocessen saavel som den formelle Fremgangsmaade ved Protesters Optagelse, ere Ting, der hænge saaledes sammen med Processen eller i det Hele Retsorganisationen i de tre Lande, at det ikke paa dette Punkt er muligt at komme til en fuldstændig Overensstemmelse, og der er navnlig mellem Sverig paa den ene Side og Danmark og Norge paa den anden Side en saa betydelig Forskjel i Henseende til Procesmaaden, at det ikke vil være muligt i den Henseende at foreslaa ganske ensartede Forskrifter i alle tre Lande. Som Følge deraf ere disse Ting af Kommissionen holdte udenfor den egenlige Vexellov, og det er overladt til enhver især af de tre Regeringer angaaende disse to Emner, Vexelprocessen og Vexelprotesterne, at fremkomme med særlige Lovforslag, i Henseende til hvilke man ikke er bunden til den strenge Overensstemmelse i Et og Alt, som maa iagttages med Hensyn til Vexelloven, ifald overhovedet Foretagendet skal lykkes. . . . Ved første Øjekast kunde man maaske synes, at man ganske kunde spare sig dette Lovforslag og indskrænke sig til simpelthen at opretholde Bestemmelserne i §§ 30—31 og 67—72 i Frdn. af 18. Maj 1825. Dette vil imidlertid ikke være muligt og i hvert Tilfælde ikke hensigtsmæssigt, thi den nye Vexellov medfører ligefrem visse Forandringer i Vexelprocessen, og dertil kommer endvidere den Omstændighed, at vor hidtil gjældende Ret i disse Punkter ogsaa trænger til Tydeliggjørelse og Fuldstændiggjørelse paa enkelte Gebeter. . . . Og naar begge disse to Lovforslag maatte blive vedtagne, vil Følgen jo være — og det er ogsaa en af Grundene, hvorfor den anden Lov forelægges — at hele den Vexelret, der her-

efter skal gjælde, er indeholdt i disse to Lovforslag, saaledes at der samtidig med, at disse sættes i Kraft, kan foretages en fuldstændig Ophævelse af alle de ældre Bestemmelser i saa Henseende, saa at man for Fremtiden ved disse Sagers Behandling kun behøver at holde sig til og se efter i disse to Lovforslag, der altsaa maa betragtes som supplerende hinanden paa dette Gebet.»
